

**АСОЦІАЦІЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
ВИРОБНИКІВ
УКРАЇНИ**

Україна, 01001, м.Київ, вул. Лютеранська,3 офіс №47
Тел/факс: +38 (044) 278 61 14
E-mail: office@afvu.org.ua

АФВУ, ЄДРПОУ 33747200
ВАТ «Укрексімбанк» м.Київ МФО 322313 р/р 26005010031157

Вих. № _____ від _____

Позиція Асоціації фармацевтичних виробників України стосовно оподаткування акцизним збором спирту етилового, що використовується для виробництва лікарських засобів фармацевтичними підприємствами України

Сьогодні в Україні лікарські засоби, з точки зору оподаткування акцизним збором спирту етилового для їх виробництва, порівнюються до алкогольної продукції. Проблема, що має негативні наслідки для фармацевтичної галузі і суспільства не вирішується!

Визначення проблеми

В усіх країнах світу лікарські засоби вважаються соціально значущими продуктами, життєво необхідними для мільйонів людей. Для забезпечення населення будь-якої країни сучасними, безпечними, якісними, ефективними і доступними за ціною лікарськими засобами, перш за все національного виробництва, урядами країн створюються і реалізуються стратегічні і соціальні програми, вживаються усі можливі і необхідні заходи для того, щоб ціни на лікарські засоби в країні не підвищувались, відповідали прожитковому рівню та були доступні населенню.

Законодавством європейських країн та практично усіх країн СНД не встановлюється будь-яка ставка акцизного збору на спирт етиловий, що використовується у виробництві лікарських засобів.

В Україні спирт етиловий, що використовується для виробництва лікарських засобів, оподатковується акцизним збором на загальних підставах тобто, фактично, з точки зору оподаткування використаного спирту у виробництві, лікарські засоби порівнюються до алкогольної продукції.

Оскільки підвищення вартості сировини – спирту етилового та ставок акцизного збору з її придбання змушує підприємства - виробників ліків до підвищення оптових цін, це в свою чергу, безпосередньо відображається на купівельній спроможності, у першу чергу, малозабезпечених верств населення.

Історія питання

До 2003 року відповідно до Закону України “Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої” № 179/96- ВР від 07.05.96 р. діяла ставка акцизного збору в розмірі 0,12 грн. за 1 літр 100% спирту етилового, що використовується закладами та установами охорони здоров'я для забезпечення лікувально-діагностичного процесу і виконання лабораторних досліджень та виробниками – суб'єктами підприємницької діяльності для виготовлення лікарських засобів.

За рахунок введення з 1-го січня 2003 року нової ставки акцизного збору на рівні 2,00 грн. оптова ціна, наприклад, на лікарський засіб Корвалол, зросла на 7% або на 4,5 копійок за 1 флакон.

З 1-го січня 2004 року ставку акцизного збору було підвищено до 16 грн. Однак запровадження державою механізму компенсації виробникам лікарських засобів різниці між новою та попередньою ставками акцизу в розмірі 14 грн. дало змогу уникнути значного (до 40 – 50%) підвищення цін на спиртмісткі лікарські засоби.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України з 31-го березня 2005 року введено в дію нову ставку акцизного збору в розмірі 17 грн. З урахуванням ПДВ на ставку акцизного збору додаткові витрати виробників лікарських засобів мали скласти 20,40 грн. на кожному літрі спирту проти 2,40 грн. в попередньому періоді.

Слід відмітити, що навіть при повній компенсації ставки акцизного збору на вітчизняних фармвиробників щороку лягає важкий тягар у вигляді збільшення податку на додану вартість при збільшенні самої ставки акцизного збору. З урахуванням компенсації повної ставки акцизу в сумі

17 грн. на кожному літрі спирту у 2005-2006 рр., додаткові витрати на сплату ПДВ на ставку акцизу склали 3,40 грн. За таких умов повна вартість спирту, що використовувався для виробництва лікарських засобів, зросла на 32 % (з 5,28 грн. до 7,00 грн. за 1 літр) при діючій оптовій ціні 2,40-3,00 грн. (без урахування ПДВ та акцизного збору). Це змусило підприємства галузі підвищити діючі оптові ціни на лікарські засоби в середньому на 2 – 5 %.

Поточна ситуація

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сплати ліцензій та акцизного збору на виробництво спиртів, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 17 листопада 2006 року з 01-го січня 2007 року введено в дію нову ставку акцизного збору в розмірі 18 грн., а з 01-го липня 2007 р. почне діяти збільшена ставка акцизного збору в розмірі 19 грн. З урахуванням ПДВ на ставку акцизного збору додаткові витрати виробників лікарських засобів мали б скласти 21,6 грн., а з 01-го липня 2007 р. - 22,8 грн. на кожному літрі спирту проти 2,40 грн. у 2004 році. Це, вірогідно, призведе до стрімкого зростання цін (на 15-28%) на лікарські засоби, у виробництві яких застосовується спирт етиловий (На Корвалол, наприклад на 28 копійок за кожний флакон).

З урахуванням компенсації у 2007 р. повної ставки акцизу в сумі 18 грн., а в подальшому 19 грн. на кожному літрі спирту, додаткові витрати складаються, практично, з ПДВ на ставку акцизу, тобто 3,60 грн. та 3,80 грн. відповідно. Але навіть за таких умов у 2007 р. повна вартість спирту етилового, що використовується для виробництва лікарських засобів, зростає на 23% у порівнянні з 2006 роком (з 8,52 грн. за 1 літр в 1 півріччі 2007 року до 8,72 грн. за 1 літр в 2 півріччі 2007 р.) при діючій оптовій ціні 4,10 грн. за літр (без урахування ПДВ та акцизного збору).

На суму витрат в цій сфері, які несуть вітчизняні виробники лікарських засобів, впливають декілька чинників:

- щороку зростає сама ставка акцизного збору на спирт етиловий;
- щороку зростають обсяги виробництва і продажу лікарських засобів, для виробництва яких використовується спирт етиловий;
- щороку впроваджуються нові лікарські препарати, технологія виробництва яких передбачає використання спирту етилового;
- несвоєчасна компенсація із бюджету сум акцизного збору, сплачених виробниками лікарських засобів у звітному році.

Ці чинники є об'єктивними і впливають на формування цін на життєво необхідні лікарські засоби, яких потребують широкі верстви населення.

Законом України «Про Державний бюджет на 2007 рік» передбачено виділення коштів на компенсацію виробникам додаткових витрат, пов'язаних з підвищенням з 1 січня 2004 року ставки акцизного збору на спирт етиловий, що використовується для виготовлення лікарських засобів, в сумі лише 40 млн. гривень. Ця сума значно менша від сум, виділених у 2005 і 2006 роках, які становили 63,0 млн. грн. і 73,0 млн. грн. відповідно, незважаючи на те, що галузь в останні роки має стабільне збільшення обсягів виробництва на рівні 26% за рік (в натуральних показниках) та збільшення обсягів продажу на експорт на ринках Росії, Білорусії, Казахстану, де точиться жорстка цінова конкурентна боротьба та ринки мають суттєву цінову еластичність.

Під час зустрічі представників фармацевтичної галузі з Першим віце-прем'єр-міністром України Азаровим М.Я. 02 вересня 2006 року зазначалося, що важливо забезпечити належний контроль за цільовим використанням спирту етилового, а оплата компенсації буде забезпечена в повному обсязі і, в знак доброї волі, з боку Кабінету Міністрів України було обіцяно попередню оплату.

На сьогодні фактично склалася ситуація, при якій Державним бюджетом на 2007 рік заплановано виділити лише 30% від реальної потреби фармацевтичної галузі в коштах на компенсацію витрат на сплату акцизного збору, яка становить близько 135 млн. гривень.

Крім того, проектом відповідної постанови КМУ на 2007 рік Міністерством фінансів України пропонується змінити умови компенсації додаткових витрат виробників лікарських засобів, виключивши із загального обсягу вироблених лікарських засобів, що містять спирт етиловий, лікарські засоби, що постачаються на експорт, обмеживши перелік лише споживанням на внутрішньому ринку України, і то частково, оскільки наприклад, брильянтовий зелений та валеріани настоянку до переліку віднесли, а чомусь борного спирту, саліцилової кислоти немає, також немає субстанцій для препаратів крові, етилового ефіру для Корвалолу, натрію оксибутирату, L-лізіна есцинату, валеріани екстракту, новокаїну, та інших. Загалом, відбулося скорочення списку на 92%.

Таким кроком вітчизняні лікарські засоби стають неконкурентно-спроможними на внутрішньому й інших ринках, у зв'язку з чим експортний потенціал України в цілому істотно зменшиться.

Порівнюючи ціни на імпортні спиртомісткі препарати та їх вітчизняні аналоги на вітчизняному ринку, наприклад, на валеріани екстракт, ми бачимо, що імпортні препарати є дешевшими. Ми вважаємо, що причина цього є неврегульована ситуація з акцизним збором, яка дедалі погіршує конкурентний стан вітчизняних виробників

Також у проекті постанови пропонується за механізмом компенсації додаткових витрат здійснювати надання необхідних для компенсації документів, виходячи із обсягів реалізованої, а не виробленої продукції, що, в свою чергу, повністю змінює діючий вже кілька років механізм компенсації.

У зв'язку з цим потребують змін усі діючі порядки контролю за цільовим використанням спирту етилового, порядок оформлення та подання необхідної звітності та інше. Це, в свою чергу, призведе до значної затримки запровадження механізму компенсації в 2007 році.

Вірогідні наслідки для вітчизняної фармацевтичної галузі

Реалізація положень проекту постанови у разі її прийняття у пропонованій Міністерством фінансів України редакції унеможливить належне забезпечення права на охорону здоров'я, яке є основним правом людини, закріпленим статтею 49 Конституції України, через збільшення вартості лікарських засобів, що містять спирт етиловий, та відповідно зменшить доступність населення України до якісних та безпечних лікарських засобів, а для галузі буде мати наступні негативні наслідки:

Собівартість виробництва рідин та сиропів збільшиться від 2% до 55% (в середньому 30%).

Ціни реалізації лікарських засобів, технологія виробництва яких передбачає використання спирту етилового, збільшаться:

- у формі таблеток-капсул на 10 %
- у формі ампул на 6 %
- у формі флаконів до 28 %

Особливо будуть уражені виробники, що мають повний технологічний цикл виробництва фітопрепаратів, від екстракції до виробництва кінцевих форм готових лікарських засобів. Так, подорожчання по деяких препаратах, які не увійшли до Переліку, зокрема таким як фламін, хлорофіліпт, ацелізін, мукалтин може бути у діапазоні 40-80 %)

Відповідно до міжнародного досвіду, вирішення подібних питань здійснюється встановленням нульової ставки акцизного збору на спирт етиловий, який використовується для виробництва лікарських засобів.

Проблема компенсації додаткових витрат, пов'язаних із зміною ставки акцизного збору на спирт етиловий, на сьогодні вже набула характеру штучних дій проти вітчизняних виробників лікарських засобів. Замість реальних кроків щодо вирішення вкрай важливої та нагальної проблеми, що ставить під загрозу саму можливість функціонування фармацевтичних виробництв України у 2007 році, органами виконавчої влади ставляться

незрозумілі питання, зокрема, в частині сплати акцизного збору за спирт, використаний для випуску експортної продукції, і в той же час, приймаються спеціальні програми державної підтримки, спрямованої на покращення експортного потенціалу держави.

Виникла реальна загроза функціонуванню та стабільності фармацевтичних виробництв, на яких випускаються лікарські засоби, що містять спирт етиловий, а саме: серцево-судинні, протизапальні, препарати швидкої допомоги – ампульні та інфузійні розчини, фітопрепарати тощо. Зі зменшенням об'ємів виробництва, а також можливим закриттям деяких препаратів (найбільш спиртовмісних), собівартість виробництва інших препаратів відразу зростає (у частці постійних витрат). За відсутності грошових надходжень від компенсації акцизного збору можуть ускладнитися подальші розрахунки підприємств з державним бюджетом України, кредитно-фінансовою сферою, постачальниками та трудовими колективами.

Пропозиції Асоціації Фармвиробників України

З метою забезпечення реалізації конституційного права громадян України на охорону здоров'я і медичну допомогу, недопущення погіршення ситуації з забезпеченням населення та закладів охорони здоров'я життєво необхідними лікарськими засобами, що містять спирт етиловий, а також з метою підтримки стабільної виробничо-фінансової роботи фармацевтичних підприємств України та забезпечення належної зайнятості і виплати заробітної плати працівникам, вважаємо за необхідне і пропонуємо невідкладно:

1. Збільшити розмір видатків Державного бюджету на 2007 рік, спрямованих на компенсацію додаткових витрат фармацевтичних виробників на сплату акцизного збору на спирт етиловий, що використовується для виробництва лікарських засобів, до 135 млн. гривень, шляхом внесення відповідних змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2007 рік”.

2. Прискорити підготовку проекту і прийняття постанови Кабінету Міністрів України про подовження дії на 2007 рік постанови КМУ від 13.03.2006 р. № 275 з повним переліком лікарських засобів, для виробництва яких використовується спирт етиловий.

3. З метою припинення дії недосконалого механізму компенсації акцизного збору і приведення діючого законодавства до світових норм, до кінця 2007 року запровадити нульову ставку акцизного збору на спирт етиловий, що використовується для виробництва лікарських засобів шляхом внесення відповідних змін до Закону України «Про ставки акцизного збору на спирт етиловий та алкогольні напої».